

Väike viktoriin, 9.klass ja gümnaasium

Nimi:

Kool:

1. Tegemist on suurima maismaaobjektiga, mis kannab nime Eestiga seotud baltisaksa maadeuurija järgi. Saare pindala on 7300 km², saarel elasid teadaolevalt viimased mammutid. Nad surid välja umbes 1700 eKr. Paradoksaalsel kombel saarele nime andnud mees sinna ise kunagi ei jõudnudki, kuigi otsis seda saart korraldades selleks 1820–1824 lausa ekspeditsiooni.
..... 1 p

Eluaastad 1797–1870

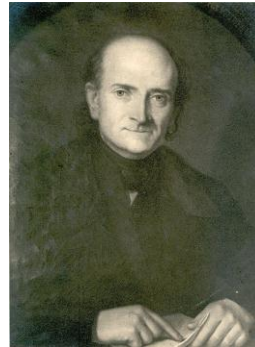
2. Kui kõrgel merepinnast asub Rakvere reaalgümnaasiumi hoone õu? 1p
3. Millised maastikurajoonid ümbritsevad Pandivere kõrgustikku? a).....
b)..... c)..... d)..... 2p
4. Mis on Rakvere ajalooline saksakeelne nimekuju?.....1p
5. Küsime Eesti 2 kroonise rahatähe peal asunud Karl Ernst von Baeri sünnikohta. Selle mõisa juurest möödus ajalooline ühendustee Tartu ja Tallinna vahel ja veel tänapäevalgi kutsutakse seda maanteed just selle mõisa järgi.....1p

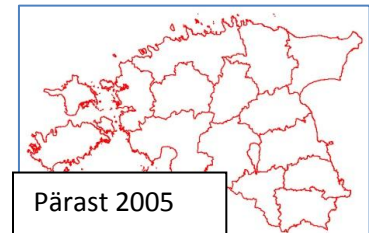
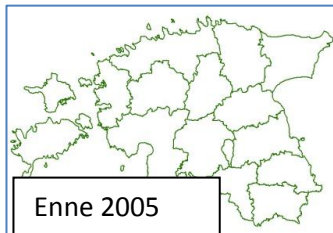
6. Millistest allikatest saab alguse Pandivere kõrgustiku nõlvalt algav Pärnu jõgi?
.....1p

7. See keeleauhind tõstab esile inimesi, kellel on väljapaistvad teened eesti keele ees: eesti keele uurimisel, korraldamisel, õpetamisel, propageerimisel või kasutamisel. Auhind on pühendatud mehele (eluaastad 1805–1887), kelle töödel on põhjapanev väärtus Eesti keele kohta. Tema mahukas eesti-saksa sõnaraamat (Ehstnisch-deutsches Wörterbuch; 1869) on pikka aega olnud kõige rikkalikum keelevaramu. Auhinda antakse välja aastast 1989 Väike-Maarjas. Käesoleval aastal pälvis auhinna vana kirjakeele uurija Valve-Liivi Kingisepp1p

Eluaastad 1805–1887

8. 2005. aastal ühinesid Lehtse ja Saksi vald koos küsitava linnaga uueks omavalitsuseks, mis hakkas kandma ka küsitava linna nime. Seesugune valdade liitumine Eestis on ainuke, kus on ühinenud omavalitsused kahest eri maakonnast. Selle liitumisega muutus ka 1960. aastatest püsinud Eesti haldusjaotuse pilt. Mis vald moodustati? Pildil näete ka valla lippu1p

9. Eile nägime Struve meridiaankaare tähist ja rääkisime sellest, et see kuulub UNESCO maailmapärandi nimistusse. Lisaks on samas nimistus veel üks objekt Eestist ja kolm Eestiga seotud nähtust on veel UNESCO inimkonna suulise ja vaimse pärandi meistriteoste nimekirjas. Nimeta lisaks Struve meridiaankaarele kokku siis neli kohta/nähtust Eestist, mis on UNESCO maailmanimekirjades

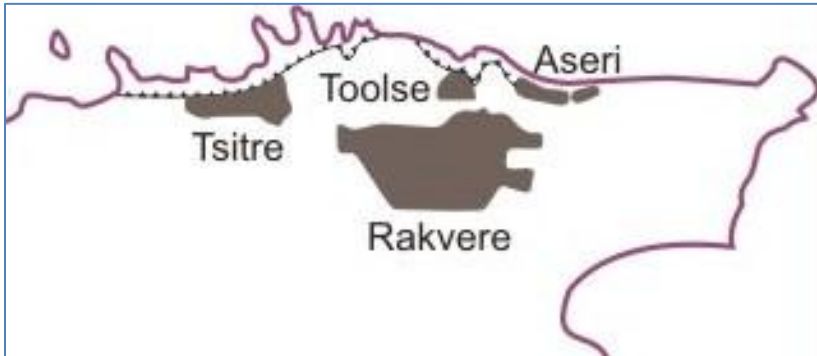

Friedrich Georg Wilhelm von Struve (1793–1864)

- a).....
 b)
 c).....
 d).....

2p

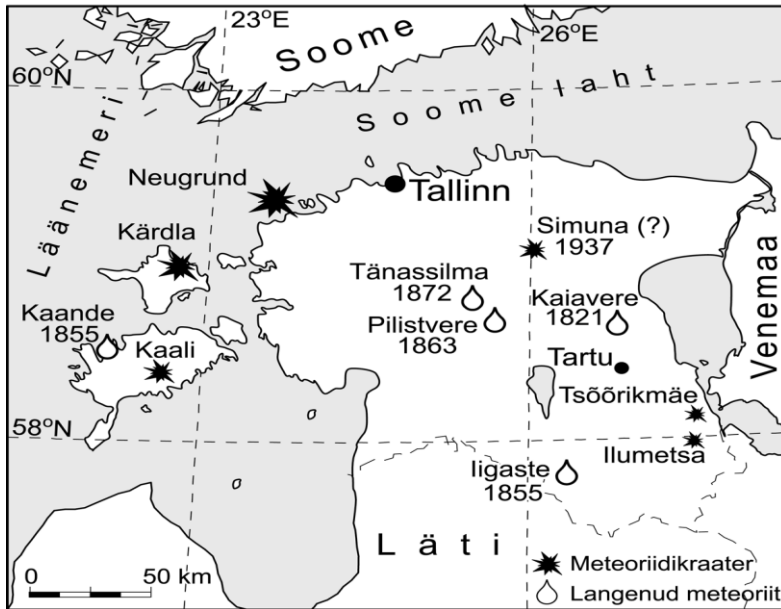
10. Teatavasti paiknevad Lääne-Viru maakonnas suured fosforiidimaardlad. Eestis kaevandati fosforiiti 1924–1991, seda peamiselt Maardu lähedal. 1980. aastatel oli plaan võtta kasutusele Toolse ja Rakvere maardlad, millele tekkis ühiskonnas suur vastupanuliikumine (nn fosforiidisõda), mis oli üks esimesi ja tähtsamaid vastupanuliikumisi NSV Liidu võimude vastu. Milleks aga fosforiiti peamiselt kasutatakse?1p

11. Näete ortofotot, mille keskosas on kaevandus. Küsime, mida sealt kaevandatakse (a), milleks seda kasutatakse (b) ja mis kohaga (c) on tegemist. a)..... b)..... c)..... 2p

12. Maal on kokku avastatud 200 meteoriidiplahvatusel tekkinud struktuuri e. umbes üks struktuuriüksus 3 mln. km² kohta. Eestis on avastatud 8 meteoriitseks peetavat struktuuri, mis on umbes üks struktuur 10 000 km² kohta. See on ligi 300 korda enam kui Maal keskmiselt. Viimane teadaolev meteoriit, mis jättis jälje langes Eestis 1937. aastal Simuna lähedal. Mille pärast on Eestis sedavõrd palju meteoriidikraatreid?1p

13. Täida lüngad: Sakala – Viljandimaa, Pärnu Postimees – Pärnumaa, Vooremaa – Jõgevamaa, Läänemaa – Lääne Elu, Valgamaalane – Valgamaa, Lääne-Virumaa –, Ida-Virumaa – 2 p
14. Nimeta kõik Lääne-Virumaa linnad2p
15. See maailmas ilmselt ainulaadne laulupidu on toimunud kahel korral (2008; 2011) Rakvere lauluväljakul. Laulupeo idee autor on Rakvere teatri pealavastaja ja näitleja Üllar Saaremäe.1p